

1

Quan, un matí, Gregor Samsa va despertar-se després d'un somni intranquil, es va trobar al llit convertit en un insecte monstruós. Jeia damunt l'esquena —ara una closca rígida— i en alçar una mica el cap es va veure la panxa convexa i fosca, travessada per unes durícies arquejades, tan inflada que el cobrellit, a punt de caure a terra, amb prou feines s'aguantava. Les potes, molt nombroses, ridículament primes en comparació amb la grossor habitual de les seves cames, s'agitaven sense consistència davant els ulls de Samsa.

—Què m'ha passat?

Allò no era un somni. La seva habitació, una habitació humana ordinària, encara que una mica petita, es veia ben endreçada entre les quatre parets de sempre. Presidint la taula, damunt la qual s'escampava un mostrari de teixits —Samsa era viatjant de comerç—, hi penjava una estampeta que havia retallat feia poc d'una revista il·lustrada, emmarcada en un marc molt bufó. Representava una dona guarnida amb un barret i un boà de pells, que, molt tibada, esgrimia contra l'espectador un enorme maniguet de pells, dins del qual li desapareixia tot l'avantbraç.

La mirada de Gregor es va dirigir cap a la finestra, i el mal temps —se sentia el repic de les gotes de pluja a l'ampit de zinc de la finestra— el va posar molt melancòlic.

«Què passaria si continués dormint una estona més i oblidés aquestes cabòries?», va pensar, però això era del tot irrealitzable, perquè tenia el costum de dormir del costat dret, i en el seu estat actual no podia adoptar aquesta postura. I, tot i que s'esforçava a moure's cap a la dreta, sempre tornava a quedar d'esquena. Ho va intentar un munt de vegades, va tancar els ulls per no veure l'espectacle de les potes frenètiques, i no va parar fins que va notar un dolor al costat, un dolor lleu i sord que mai no havia sentit.

«Déu meu», va pensar, «que n'és d'esgotador l'ofici que he escollit! Tot el dia amunt i avall. La preocupació dels negocis és molt més gran quan es treballa fora de casa, i encara a sobre aquesta plaga dels viatges: estar pendent de l'enllaç dels trens; l'alimentació dolenta i irregular; les relacions que canvien constantment, efímeres, que mai no arriben a ser cordials de debò. Ja se'n pot anar tot a fer punyetes!».

Va sentir una lleugera punxada al ventre. Lentament, va estirar l'esquena per acostar-se al capçal del llit i poder aixecar millor el cap. Va veure que el lloc on li coïa estava cobert d'uns puntets blancs, que no va saber explicar-se. Va voler gratar-se'ls amb una pota, però la va enretirar de seguida perquè el frec li va fer venir calfreds.

Va lliscar un altre cop cap a la posició anterior. «Això de matinar», va pensar, «ens fa tornar completament burros. La gent necessita dormir. Hi ha viatjants que viuen com odalisques. Per exemple, quan a mig matí torno a la fonda per anotar les comandes, me'ls trobo esmorzant. Si jo, amb el patró que tinc, fes una cosa així, em farien fora de la feina immediatament. I qui sap, potser és el que més em convindria. Si no fos pels meus pares, ja

fa temps que l'hauria deixada. M'hauria presentat al patró i li hauria explicat de tot cor el que penso. Segur que cauria del pupitre! No són maneres, això de seure damunt del pupitre i conversar des d'aquella alçada amb els empleats que, per acabar-ho d'adobar, com que sordeja, han d'apropar-se-li. Però encara hi ha esperances. Quan hagi reunit els diners necessaris per pagar el deute que tinc amb els pares —calculo que encara tardaré uns cinc o sis anys—, llavors, i tant que ho faré! I m'acomiaré de la feina per sempre. De moment, però, el que he de fer és llevar-me, que el tren surt a les cinc».

Va mirar el despertador, que feia tic-tac damunt el bagul.

«Déu del cell!», es va dir.

Eren dos quarts de set i les agulles del rellotge continuaven avançant pausadament. De fet, ja eren dos quarts tocats, gairebé tres quarts de set. Que potser no havia sonat, el despertador? Des del llit estant, es podia veure que, efectivament, estava posat a les quatre. Per tant, segur que havia sonat. Com era possible que hagués continuat dormint a pesar d'aquell soroll que feia trontollar tots els mobles? Bé, no havia tingut un son tranquil i, potser a causa d'això, s'havia adormit profundament. I què havia de fer, ara? El proper tren sortia a les set. Si volia agafar-lo hauria de córrer com un esperitat. Encara no havia lligat el mostrari i ell mateix no se sentia prou àgil. I encara que atrapés el tren hauria de suportar la censura del patró, perquè l'aprenent, que l'acompanyava cada dia durant el trajecte, ja devia fer estona que havia informat de la seva negligència. Aquell aprenent era clavat al patró, no tenia cap mena d'intel·ligència ni de dignitat. I si digués que estava malalt, què passaria? Però això, a més de ser penós,

aixecaria sospites, perquè Gregor, en els cinc anys que feia que treballava a l'empresa, no s'havia posat malalt ni una sola vegada. Segur que vindria el patró, amb el metge de l'assegurança, i faria retrets als pares per tenir un fill tan gandul, i el patró rebutjaria totes les objeccions sostenint-se en el veredictes del metge, per al qual la gent no està mai malalta, sinó que, senzillament, no vol treballar. I la veritat és que, en aquest cas, no hauria estat una opinió sense fonament. A part d'una mica de somnolència, sense importància després d'un son tan llarg, Gregor es trobava molt bé i tenia una gana particularment intensa.

Mentre pensava tot això precipitadament, sense decidir-se a sortir del llit, just en el moment en el qual el despertador marcava tres quarts de set, algú va picar suaument a la porta, de la banda del capçal del llit.

—Gregor —era la seva mare, que el cridava—, són tres quarts de set. Que no haves de sortir de viatge?

Quina veu tan dolça! Gregor, en canvi, es va horroritzar en escoltar la seva pròpia veu, que era la de sempre, sí, però que sortia barrejada amb un xiulet irreprimible i dolorós que feia que les paraules, al principi, s'entenguessin clarament, però que després, quan ressonaven, es confonguessin de tal manera que un no estava segur d'haver-les escoltat bé. Gregor hauria volgut contestar extensament i aclarir-ho tot, però, en vista de la situació, es va limitar a dir:

—Sí, sí. Gràcies, mare. Ja m'aixeco.

A través de la porta de fusta, la mutació de la veu de Gregor no es devia notar, perquè la mare es va tranquil·litzar amb la resposta i es va retirar. Però aquesta breu conversa havia fet que els

altres membres de la família s'assabentessin que Gregor, a diferència del que creien, encara era a casa. Llavors va venir el pare i va picar suaument amb el puny una de les portes laterals:

—Gregor, Gregor! Què passa? —Va esperar un moment i va tornar a insistir, aixecant una mica la veu—: Gregor! Gregor!

Mentrestant, darrere l'altra porta, la germana es lamentava dolçament:

—Gregor, que no et trobes bé? Necessites res?

—Ja estic a punt —va respondre Gregor a tots dos, pronunciant les paraules amb cura, lentament, per dissimular el so inaudit de la seva veu.

El pare va tornar a taula, on esmorzava, però la germana va continuar murmurant:

—Obre, Gregor, sisplau.

Però Gregor no tenia cap intenció d'obrir; al contrari, es va alegrar de la precaució —hàbit adquirit als viatges— de tancar les portes de l'habitació durant la nit, fins i tot a casa.

El primer que volia fer era llevar-se tranquil·lament, sense presses, vestir-se i, abans de res, esmorzar. Només després d'això pensaria en les altres obligacions, perquè sabia de sobres que, al llit, les seves cavil·lacions no tenien cap sentit. Sovint recordava haver experimentat, al llit, una mica de dolor, degut, probablement, a una postura incòmoda, un dolor que, un cop llevat, resultava ser obra de la seva pròpia imaginació; i tenia curiositat per veure de quina manera s'anirien dissipant a poc a poc les fantasies d'aquell matí. Pel que feia al canvi de veu, no tenia cap dubte que es tractava, simplement, del preludi d'un refredat, una malaltia típica entre els viatjants de comerç.

Desempallegar-se del cobrellit va ser senzill; només va haver d'arquejar-se una mica i va caure per si sol. La dificultat era l'amplada extraordinària de Gregor. Per incorporar-se, podria haver utilitzat els braços i les mans, però ara, en el seu lloc, hi tenia una massa de potetes que no paraven d'agitar-se i que era incapaç de dominar. Intentava plegar una cama i, acte seguit, aquesta tornava a tensar-se. Quan per fi semblava que havia aconseguit dominar una de les potes, llavors les altres continuaven la seva agitació lliure i dolorosa. «No em vull quedar al llit sense fer res», es va dir Gregor.

Primer va intentar treure del llit la part inferior del cos. Però aquesta part inferior —que, per cert, encara no havia vist i que, per tant, no podia imaginar-se amb exactitud— va resultar ser massa difícil de moure. L'operació es va iniciar molt a poc a poc. Llavors, Gregor, frenètic, va reunir totes les forces i es va llançar cap endavant, però va calcular malament la direcció i es va donar un cop molt fort contra els peus del llit. La cremor del cop li va demostrar que, precisament, aquella part inferior del seu cos potser també era, en aquelles noves circumstàncies, la més sensible.

Va provar, doncs, de treure primer la part superior, i va girar el cap, amb cautela, cap a l'espona. No va ser difícil i, no obstant la seva amplada i el seu pes, tot el cos va començar a seguir, per bé que lentament, el moviment iniciat pel cap. Però quan va veure que li quedava penjant a l'aire, li va agafar por de continuar avançant d'aquesta manera, perquè, deixant-se caure així, faria falta un autèntic miracle per no fer-se mal al cap. I ara no era el moment de perdre el coneixement. Hauria preferit quedar-se al llit.

Però quan, després dels mateixos esforços, entre sospirs, es va tornar a trobar en la posició inicial i va veure les potetes encara

més furioses que abans, si això era possible, i es va adonar que no hi havia manera de posar pau en aquell batibull, va tornar a pensar que no podia quedar-se al llit i que el més raonable seria arriscar-se a sortir-ne, encara que només tingués una ínfima esperança d'aconseguir-ho. Al mateix temps, va recordar que un pensament serè és millor que una decisió precipitada. Va clavar els ulls amb força a la finestra; per desgràcia, la visió de la boira matinal que aquell matí ocultava l'altre costat del carreró inspirava pocs ànims. «Ja són les set», es va dir quan va tornar a sonar el despertador. «Ja són les set, i encara hi ha boira». Es va quedar quiet per uns instants, respirant dèbilment, com si aquell silenci hagués de tornar-lo a la normalitat.

Però després va pensar: «Abans d'un quart de vuit és indispensable que hagi sortit d'aquest llit. A més, aviat vindrà algú de l'oficina a preguntar per mi, perquè obren abans de les set». I va començar a gronxar el cos sencer amb la intenció de saltar del llit. Si es deixava caure d'aquesta manera, el cap, que tenia el ferm propòsit de mantenir alçat, quedaria probablement indemne. L'esquena semblava bastant resistent; segur que no li passaria res si xocava contra l'estora. Només el preocupava el terrabastall que provocaria i que, sens dubte, causaria inquietud, si no espant, al darrere de cada porta. Però no tenia més remei que afrontar aquest risc.

Gregor ja tenia mig cos fora del llit —el nou mètode era més un joc que no pas un esforç, ja que només feia falta anar-se balancejant cap endarrere— quan se li va ocórrer que tot seria més senzill si algú venia a ajudar-lo. Amb dues persones fortes —i pensava en el seu pare i la criada— n'hauria tingut prou.

Només haurien de passar els braços per sota de la seva esquena bombada, alçar-lo del llit i, ajupits amb la càrrega, deixar que ell mateix s'estirés tan llarg com era a terra, on presumiblement les potes trobarien la seva raó de ser. Ara bé, i sense tenir en compte que les portes estaven tancades amb clau, realment li convenia demanar ajuda? Malgrat la dramàtica situació, no va poder evitar somriure davant d'aquesta idea.

Ja havia avançat tant que un sol balanceig, una mica més intens que els anteriors, podria fer que perdés l'equilibri i caigués. Però havia de prendre una decisió ràpida i definitiva, perquè faltaven cinc minuts per a un quart de vuit. Just en aquell moment va sonar el timbre de casa. «Deu ser algú de l'empresa», va pensar Gregor, i el cos se li va enrampar, mentre les potetes, en canvi, es bellugaven cada vegada més de pressa. Per uns instants es va fer un gran silenci. «No obren», es va dir, aferrant-se a una idea insensata. Però, com era d'esperançar, de seguida es van sentir els passos decidits de la criada aproximant-se a la porta. Gregor en va tenir prou d'escoltar la primera paraula de salutació del visitant per saber qui era: l'encarregat en persona. Per què estava condemnat a treballar en una empresa en la qual la més mínima absència despertava immediatament tota mena de sospites funestes? És que tots els treballadors havien de ser uns dropos? No podia haver-hi entre ells ni un sol servidor fidel i devot que, encara que només hagués perdut un parell d'hores de feina al matí, es torturés amb tals remordiments de consciència que no tingués esma ni per aixecar-se del llit? És que no n'hi hauria hagut prou d'enviar un aprenent a preguntar què passava —suposant que aquesta dèria d'indagar fos necessària—

en comptes de fer venir el mateix encarregat per demostrar a tota una família innocent que només ell tenia la capacitat d'investigar un afer tan tenebrós com aquell? I Gregor, més a causa de la sobreexcitació produïda per aquests pensaments que mogut per una ferma decisió, es va llançar amb totes les seves forces fora del llit. L'estora va esmorteir la caiguda, i també l'esquena era més elàstica del que Gregor havia suposat; això va fer que el soroll no fos tan perceptible. Però no havia tingut prou compte de mantenir el cap ben alçat, i es va fer mal. El va refregar amb dolor contra l'estora.

—Allà dins ha caigut alguna cosa —va dir l'encarregat a l'habitació de l'esquerra.

Gregor va provar d'imaginar-se l'encarregat en una situació similar a la seva, possibilitat certament admissible. Però, com una ferotge rèplica a aquesta suposició, l'encarregat va fer un parell de passos enèrgics a l'habitació del costat, picant a terra amb les botes de xarol. Des de l'habitació veïna de la dreta, la seva germana l'informava de la situació en veu baixa:

—Gregor, hi ha l'encarregat.

«Ja ho sé», va contestar Gregor per a si mateix. Com que no es va atrevir a alçar la veu, la seva germana no el va sentir.

—Gregor —va dir llavors el seu pare des de l'habitació de l'esquerra—, ha vingut el senyor encarregat, i pregunta per què no has agafat el primer tren. No sabem què dir-li. A més, vol parlar amb tu personalment. Així que fes el favor d'obrir la porta. El senyor encarregat tindrà la bondat de disculpar el desordre.

—Bon dia, senyor Samsa! —va dir-li aleshores l'encarregat, amablement.

—No es troba bé —va dir la mare a l'encarregat mentre el pare continuava parlant a través de la porta—. No es troba bé, senyor encarregat, cregui'm. Si no, no hauria perdut el tren... El noi no té cap altra cosa al cap que la feina. Si fins i tot m'amoïna que no surti mai de nit. Ara, per exemple, fa vuit dies que no viatja, i s'ha quedat a casa tots els vespres. Seu amb nosaltres a taula i llegeix el diari sense dir res o estudia els itineraris. La seva única distracció són els treballs manuals. En dues o tres nits ha tallat un marquet de fusta. El té penjat a l'habitació. Tan bon punt Gregor obri la porta, el veurà. És preciós. En qualsevol cas, m'alegra que hagi vingut, senyor encarregat! Sols no hauríem aconseguit pas que Gregor obrís la porta. És tan tossut! Segurament no es troba bé, encara que abans ho hagi negat.

—Ara vinc —va exclamar lentament Gregor, reservat, sense moure's gens per no perdre's ni una paraula de la conversa.

—No m'ho sabia explicar de cap altra manera, senyora —va respondre l'encarregat—. Espero que no sigui res seriós. Encara que, d'altra banda, haig de dir-li que nosaltres, els comerciants, per sort o per desgràcia, o com es vulgui, a vegades hem de saber suportar petites indisposicions. Els negocis van per davant de tot.

—Ja pot entrar el senyor encarregat? —va preguntar el pare de Gregor, impacient, i va tornar a picar a la porta.

—No —va respondre Gregor.

Un silenci trist es va apoderar de l'habitació de l'esquerra; a l'habitació de la dreta la germana va començar a somicar.

Per què la germana no es reunia amb les altres? De fet, acabava de llevar-se i encara no s'havia vestit. Però per què plorava? Potser perquè ell no s'aixecava i no deixava passar l'encarregat,

perquè corria el perill de perdre la feina, i per culpa d'això el patró tornaria a martiritzar els pares amb els deutes pendents? Ara per ara, aquestes preocupacions eren totalment absurdes. Gregor encara era allà, i no pensava abandonar la família de cap de les maneres. De moment, reposava damunt l'estora, i ningú que conegués la seva situació actual no hauria pensat a fer passar l'encarregat a l'habitació. Però aquesta lleu incorrecció, que de ben segur sabia excusar més tard, no era motiu suficient per acomiadar-lo d'un dia per l'altre. I a Gregor li va semblar que, en comptes d'importunar l'encarregat fent el ploricó i donant la tabarra, seria molt millor deixar-lo en pau. Però era precisament la incertesa el que inquietava els altres i el que explicava la seva actitud.

—Senyor Samsa —va dir l'encarregat, per fi, alçant la veu—, es pot saber què significa, això? S'ha atrinxerat a la seva habitació, només respon amb sí i amb no, neguiteja els seus pares amb maldecaps inútils i, dit sigui de passada, negligeix les seves obligacions professionals d'una manera certament inaudita. Em dirigeixo a vostè en nom dels seus pares i del patró, i li demano seriosament que s'expliqui immediatament i amb claredat. No m'ho puc creure, de veritat. Jo el considerava un home formal i asenyat, i ara, de sobte, es vanta d'un comportament del tot extravagant. És cert que el patró, aquest matí, ha insinuat un possible motiu de la seva absència: el cobrament que se li va encomanar que fes efectiu ahir a la nit; però jo he compromès quasi la meua paraula d'honor afirmant que aquesta explicació, per força, havia de ser errònia. En canvi, ara, davant d'aquesta tossuderia incomprendible, ja no tinc cap ganes de continuar preocupant-me

per vostè. I la seva posició a l'empresa no és que sigui gaire propícia. La meva intenció era dir-li tot això en privat, però, com que sembla que em vol fer perdre el temps inútilment, ja m'és igual que els seus pares també ho sàpiguen. Últimament el seu rendiment ha estat molt poc satisfactori. És cert que ara no és la millor època per als negocis, fins i tot nosaltres ho reconeixem. Però, senyor Samsa, no hi ha cap època, cap ni una, en què els negocis quedin completament aturats, això no.

—Senyor encarregat —va cridar Gregor, fora de si, oblidant-se de qualsevol altra cosa a causa de l'excitació—. Ara obro la porta, ja vinc. Una lleugera indisposició, un esvaïment m'han impedit de llevar-me. Encara soc al llit. Però ja em trobo bé. Ara mateix em llevo. Només un moment! Encara no em trobo tan bé com creia. Però ja estic millor. Com és que ens passen, aquestes coses? Ahir al vespre em trobava la mar de bé, els meus pares ho saben. O, més ben dit, ahir al vespre ja vaig tenir una mena de pressentiment. Per què no se'm va acudir comunicar-ho a l'oficina? Però un sempre pensa que la malaltia passarà sense haver-se de quedar a casa. Senyor encarregat, no faci patir els meus pares! Els seus retrets no tenen cap fonament. A més, mai no m'havien dit res, d'això. Potser no ha vist les últimes comandes que vaig trametre. De totes maneres, encara tinc temps d'agafar el tren de les vuit. Aquestes dues hores de descans m'han revifat. No s'entretingui més, senyor encarregat. De seguida seré a l'oficina. I tingui la bondat d'explicar aquests inconvenients al patró i demanar-li excuses de part meva.

I mentre etzibava impetuosament aquest discurs, quasi sense saber el que es deia, Gregor, gràcies a l'entrenament adquirit al llit, s'havia apropiat al bagul i provava d'enfilar-s'hi. Efectiva-

ment, volia obrir la porta, deixar-se veure i parlar amb l'encarregat. Tenia curiositat per saber què dirien quan el veiessin, aquells que el reclamaven amb tanta intensitat. Si s'espantaven, Gregor se sentiria deslliurat de qualsevol responsabilitat i podia estar tranquil. Si, al contrari, no s'immutaven, llavors tampoc no tenia cap raó per preocupar-se, i podria, amb certa pressa, arribar a les vuit a l'estació. Va rellicar unes quantes vegades per les parets llises del bagul, però, per fi, en un últim impuls, va aconseguir pujar-hi. Va deixar d'amoïnar-se pel dolor que sentia a l'abdomen, encara que li coïa. Es va deixar caure contra el respalller d'una cadira propera i, amb les potes, es va arrapar amb força a un dels caires. Al mateix temps, va aconseguir recobrar el domini d'ell mateix i va callar per sentir què deia l'encarregat.

—Han entès una sola paraula del que ha dit? —va preguntar l'encarregat als pares—. No deu pas estar fent veure que s'ha tornat boig?

—Per l'amor de Déu —va exclamar la mare entre sanglots—. Potser està malalt de debò i l'estem molestant. I llavors va dir—: Grete! Grete!

—Què vols, mare? —va contestar la germana des de l'altre costat de l'habitació de Gregor, a través de la qual parlaven.

—Ves a buscar el metge de seguida. En Gregor està malalt. Ves, corre. L'has sentit, ara, com parlava?

—És una veu d'animal —va dir l'encarregat, que xerrava amb una veu extraordinàriament baixa, comparada amb la cridòria de la mare.

—Anna, Anna! —va cridar el pare des del rebedor en direcció a la cuina i picant de mans—. Ves corrent a buscar un manyà.

I les dues noies van travessar el rebedor amb un fru-fru de faldilles —com s'havia pogut vestir tan de pressa, la germana?— i van obrir d'una revolada la porta del pis. No es va sentir cap cop de porta. La devien deixar oberta, com sol passar a les cases on hi ha hagut una desgràcia.

Però Gregor estava molt més tranquil. És cert que les seves paraules eren inintel·ligibles, encara que a ell li semblaven prou clares, més clares que abans i tot, potser perquè l'oïda ja s'hi havia anat acostumant. Però el més important era que ja s'havien adonat que li passava alguna cosa i que semblaven disposats a ajudar-lo. La seguretat i la fermesa amb què s'havien pres les primeres mesures van confortar-lo. Se sentia inclòs un altre cop entre la comunitat dels éssers humans i esperava, tant del metge com del manyà, indistintament, accions estranyes i meravelloses. I, amb l'objectiu de poder intervenir de la manera més clara a les converses que s'acostaven, va estossegar una mica, molt lleument, per por que també aquest soroll sonés massa diferent d'un estossecat humà, cosa que ell ja no creia poder distingir. Mentrestant, a l'habitació del costat, es va fer un gran silenci. Potser els pares, asseguts a la taula amb l'encarregat, parlaven en veu baixa sobre ell; o potser estaven enganxats a la porta, escoltant.

Gregor es va esmunyir lentament cap a la porta empenyent la cadira. Un cop allà, va baixar del seient, es va repenjar a la porta i s'hi va quedar dret, ben agafat, enganxat amb la viscositat de les potes. Va descansar una mica de l'esforç que acabava de fer. Llavors, amb la boca, va començar a fer girar la clau dins el pany. Per desgràcia, no eren ben bé dents, allò que tenia. Com havia d'agafar la clau, aleshores? Però, en canvi, les mandíbules eren molt

fortes, i amb la seva ajuda va aconseguir moure la clau, sense fer cas del mal que, sens dubte, s'estava fent, perquè un líquid obscur va començar a sortir-li de la boca i, relliscant per la clau, gotejava a terra.

—Escoltin —va dir l'encarregat a l'habitació del costat—. Està girant la clau.

Aquestes paraules van encoratjar Gregor, però haurien hagut de ser tots, el seu pare i la seva mare, i no només l'encarregat, els que l'animessin:

«Força, Gregor!», haurien d'haver cridat. «Endavant! Segur que ets capaç d'obrir el pany!».

I, imaginant la concentració amb què tothom seguia els seus esforços, va mossegar la clau amb totes les forces, mig desmaià. A mesura que la clau girava al pany, ell també anava girant en l'aire, sostenint-se només amb la boca, ara recolzant-se en la clau, ara empenyent-la cap avall amb tot el pes del seu cos. El so metàl·lic del pany en obrir-se va acabar de tornar-lo en si. «Doncs bé, no ha fet falta que vingués el manyà», i va forçar amb el cap el baldó de la porta, per obrir-la del tot.

Aquesta manera d'obrir la porta va fer que ell no quedés del tot a la vista, tot i que l'entrada ja era prou ampla. Primer va haver de girar lentament amb molta cura, agafat a un dels batents, per no desplomar-se d'esquena al llindar. I encara estava ocupat amb aquest moviment tan difícil, sense gaire temps per pensar en res més, quan, de sobte, va sentir un «oh!» de l'encarregat, que va sonar com el brogit del vent, i el va veure tot seguit, molt a prop de la porta, tapant-se la boca amb la mà i retrocedint lentament, com si l'empenyés una força invisible i mecànica.